

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 33Dz/12/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200123
Dátum vydania rozhodnutia: 28. júna 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu, sudkyňa spravodajkyňa
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:9622200123.1

ROZHODNUTIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a sudcov Mgr. Kristíny Babiakovej a prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD., v právnej veci disciplinárne obvineného JUDr. Š. L., notára, so sídlom Notárskeho úradu v B., B.. Z. XXXX/XX, B., zastúpeného advokátskou kanceláriou BOHUNICKÝ&CO. s. r. o., so sídlom Lermontova 16, Bratislava - Staré mesto, IČO: 47876034, v konaní o uloženie disciplinárneho opatrenia, o námietke zaujatosti ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky proti prísediacemu sudcovi disciplinárneho senátu 31D JUDr. Martinovi Palovčíkovi, v konaní sp. zn. 31D/5/2022, takto

rozhodol:

JUDr. Martin Palovčík, člen senátu 31D Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky nie je vylúčený z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 31D/5/2022 podľa § 32 ods. 1 Trestný poriadok v spojení s § 4 a § 24 ods. 2 zákona č. 432/2021 Z. z. Disciplinárny súdny poriadok.

O d ť v o d n e n i e

1. Disciplinárne konanie vo veciach sudcov, prokurátorov, súdnych exekútorov a notárov je s účinnosťou od 1. decembra 2021 upravené zákonom č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok).

2. Na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky prebieha návrh ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky z 11. marca 2022, č. 08176/2022/152-DK disciplinárne konanie proti disciplinárne obvinenému notárovi JUDr. Š.K. L., so sídlom Notárskeho úradu v B., B.. Z. XXXX/XX, B.. Podľa rozvrhu práce NSS SR na kalendárny rok 2022 bola vec elektronickou podateľňou NSS SR pomocou technických a programových prostriedkov schválených ministerstvom pridelená na prejednanie a rozhodnutie do súdneho oddelenia 31D, v zložení riadiaci predseda disciplinárneho senátu JUDr. Zdenka Reisenauerová, členovia senátu Mgr. Michal Novotný a prof. JUDr. Juraj Vačok, PhD., prísediaci sudcovia JUDr. Eva Imrišková a JUDr. Ľubica Joneková.

3. Senátu 31D bola dňa 11. apríla 2022 podľa § 24 ods. 1 zákona disciplinárneho súdneho poriadku predložená námietka zaujatosti disciplinárne obvineného notára JUDr. Š. L. proti členovi senátu 31D Mgr. Michalovi Novotnému a prísediacej sudkyňi senátu 31D JUDr. Ľubici Jonekovej.

4. O námietke disciplinárne obvineného notára JUDr. Š. L. najvyšší správny súd rozhodol uznesením č. k. 33Dz/9/2022-74 zo dňa 27. apríla 2022 rozhodol tak, že 1/ sudca disciplinárneho senátu 31D Mgr. Michal Novotný nie je vylúčený z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 31D/5/2022 podľa § 4 a § 24 ods. 2 zákona č. 432/2021 Z. z. disciplinárny súdny poriadok a 2/ prísediaca sudkyňa disciplinárneho senátu 31D Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky JUDr. Ľubica Joneková je vylúčená z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 31D/5/2022 podľa § 31 ods. 1 Trestný poriadok v spojení s § 4 a § 24 ods. 2 zákona č. 432/2021 Z. z. disciplinárny súdny poriadok.

5. Namiesto bývalého člena - prísediaceho sudcu (notára) bol dňa 11. mája 2022 elektronickou podateľňou Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomocou technických a programových prostriedkov schválených ministerstvom určený prísediaci notár JUDr. Martin Palovčík. Oznámenie o novom zložení disciplinárneho senátu 31D bolo ministerke spravodlivosti Slovenskej republiky doručené 10. júna 2022, disciplinárne obvinenému notárovi 13. júna 2022 a jeho právnomu zástupcovi advokátskej kancelárii BOHUNICKÝ&CO, s.r.o., Lermonotova 16, Bratislava 10. júna 2022; prísediacim sudcom (notárom) JUDr. Eve Imriškovej a JUDr. Martinovi Palovčíkovi bolo upovedomenie o určení prísediaceho sudcu a poučenie o možnosti vzniesť námietku zaujatosti oznámené 7. júna 2022.

6. Navrhovateľka ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky oznámila Najvyššiemu správnomu súdu Slovenskej republiky dňa 17. júna 2022 námietku zaujatosti proti členovi disciplinárneho senátu JUDr. Martinovi Palovčíkovi.

7. Vo vzťahu k prísediacemu sudcovi disciplinárneho súdu senátu 31D JUDr. Martinovi Palovčíkovi uviedla tieto dôvody na jeho vylúčenie: „Prísediaci sudca JUDr. Martin Palovčík je členom disciplinárnej komisie Notárskej komory Slovenskej republiky, pričom disciplinárne obvinený a JUDr. Martin Palovčík spolu pôsobia v disciplinárnych senátoch disciplinárnej komisie Notárskej komory Slovenskej republiky, a to aj v súčasnosti. Už táto skutočnosť, by mala vzbudiť v prísediacom notárovi JUDr. Martinovi Palovčíkovi subjektívny pocit zaujatosti, ktorý by mal namietat' aj on sám. Disciplinárne obvinený a JUDr. Martin Palovčík spoločne pôsobia v disciplinárnych senátoch, podľa našich vedomostí, už približne dva roky. Za také obdobie spolupôsobenia (nevyhnutne aj spolupráce) si museli navzájom vybudovať vzťah, ktorý prekračuje hranice objektívnosti a nestrannosti jedného voči druhému. Pri prejednávaní disciplinárnych konaní na Notárskej komore Slovenskej republiky sa ich vzájomný vzťah javí ako priateľský a nielen rýdzo profesionálny, čo je pochopiteľné, keďže v prípade, keď s niekým dlhodobo spolupracujete a trávite s ním dostatok času, vytvára sa priestor pre urobenie si úsudku, s čím priamo súvisí vytvorenie si pozitívneho alebo negatívneho vzťahu k tejto osobe. Charakter a intenzita vzťahu medzi disciplinárne obvineným ako predsedom disciplinárnej komisie Notárskej komory Slovenskej republiky a prísediacim sudcom JUDr. Martinom Palovčíkom ako členom disciplinárnej komisie Notárskej komory Slovenskej republiky vyvoláva objektívne dôvody na vyslovenie zaujatosti. Už len tá skutočnosť, že disciplinárne obvinený a JUDr. Martin Palovčík aj v súčasnosti pôsobia ako kolegovia, spolu rozhodujú, spoločne zjednocujú svoje právne názory, objektívne vyvoláva pochybnosť v nestrannosť JUDr. Martina Palovčíka, a to bez ohľadu na to, či sa disciplinárne obvinený a JUDr. Martin Palovčík subjektívne vnímajú ich vzťah ako okolnosť zasahujúcu do nestrannosti. Podľa právnej úpravy účinnej do 30.11.2021 o disciplinárnych previneniach rozhodovala disciplinárna komisia Notárskej komory Slovenskej republiky prostredníctvom trojčlenných disciplinárnych senátov, ktoré boli skladané ad hoc disciplinárne obvineným ako predsedom disciplinárnej komisie, nejde teda o stále disciplinárne senáty. Teda disciplinárne obvinený má právo rozhodnúť, či JUDr. Martina Palovčíka vymenuje do disciplinárneho senátu, či ho vymenuje ako predsedu senátu alebo člena senátu. Uvedené znamená, že minimálne miera vyťaženia JUDr. Martina Palovčíka priamo závisí od rozhodnutia disciplinárne obvineného.

Takto disciplinárna komisia Notárskej komory Slovenskej republiky rozhoduje dodnes. Zároveň sa domnievame, že tá skutočnosť, že disciplinárne obvinený spolu s JUDr. Martinom Palovčíkom stále aktívne spolupracujú pri činnosti, ktorá je obdobná disciplinárnemu konaniu sp. zn. 31D/5/2022, vytvára priestor pre ich vzájomnú komunikáciu mimo pojednávacej miestnosti Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, čím sa zvyšuje riziko prípadného ovplyvňovania prísediaceho sudcu JUDr. Martina Palovčíka disciplinárne obvineným, ako aj ostatnými členmi disciplinárnej komisie Notárskej komory Slovenskej republiky (JUDr. Mária Zimanová, JUDr. Ivan Macák, Mgr. Peter Mikita), ktorých vzájomné vzťahy sa už na pohľad javia ako priateľské a to aj vo vzťahu k disciplinárne obvinenému a aj vo vzťahu k JUDr. Martinovi Palovčíkovi. Zároveň považujeme za potrebné zdôrazniť, že disciplinárna komisia Notárskej komory Slovenskej republiky má iba piatich členov (ktorých mená sú zverejnené na webovej stránke Notárskej komory Slovenskej republiky), čo považujeme za relatívne málopočetnú skupinu osôb, ktoré vzájomne spolupracujú, komunikujú spolu, vymieňajú si právne názory, zjednocujú svoje právne názory, a to aktívne. V skupine o počte piatich osôb je pravdepodobnejšie a prirodzenejšie, že vzájomné vzťahy sú bližšieho a súkromnejšieho charakteru, na rozdiel napríklad od súdov, kde pôsobí vysoký počet sudcov a zamestnancov súdu, pričom nie všetci vzájomne spolupracujú, a teda kde pravdepodobnosť vzniku bližšieho vzťahu je menšia. Ak prísediaci sudca JUDr. Martin Palovčík sám neoznámil predsedníčke disciplinárneho senátu 31D vyššie uvedené skutočnosti (aj v prípade, ak sa subjektívne necíti byť zaujatý), takéto konanie, resp. nekonanie sa javí ako účelové, čo už samo o sebe vzbudzuje v navrhovateľke dôvodné pochybnosti o jeho neustrannosti.“.

8. Vo vzťahu k predmetu disciplinárneho konania navrhovateľka vo svojom podaní uviedla tieto dôvody na vylúčenie prísediaceho sudcu JUDr. Martina Palovčíka: „Disciplinárny návrh č. 08176/2022/152-DK zo dňa 11.03.2022, na základe ktorého je vedené disciplinárne konanie sp. zn. 31D/5/2022, bol navrhovateľkou podaný z dôvodu, že disciplinárne obvinený nezapožičal navrhovateľke notársky spis č. N 151/2019. V niektorých prejednávaných disciplinárnych konaniach vedených na Notárskej komore Slovenskej republiky je predmetom konania obdobné disciplinárne previnenie ako v disciplinárnom konaní vedenom na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 31D/5/2022, teda nezapožičanie notárskeho spisu navrhovateľke. Medzi členmi disciplinárnej komisie Notárskej komory Slovenskej republiky však nie je zjednotený právny názor na danú problematiku. Disciplinárne senáty, ktorých predsedom bol člen disciplinárnej komisie Notárskej komory Slovenskej republiky JUDr. Ivan Macák, vydali rozhodnutia, v ktorých uznali disciplinárne obvinených notárov za disciplinárne vinných z dôvodu nezapožičania notárskeho spisu navrhovateľke. Disciplinárne senáty, ktorých predsedom bol buď disciplinárne obvinený alebo JUDr. Martin Palovčík, vydali rozhodnutia, v ktorých neuznali disciplinárne obvinených notárov za disciplinárne vinných z dôvodu nezapožičania notárskeho spisu navrhovateľke, pričom odôvodnenia sú veľmi obdobné, založené na totožnej právnej argumentácii. Disciplinárne obvinený a JUDr. Martin Palovčík zastávajú názor, že odôvodnenosť žiadosti o zapožičanie notárskeho spisu navrhovateľke posudzuje požiadaný notár, že výkon štátneho dohľadu nad činnosťou požiadaného notára nie je dostatočným dôvodom na zapožičanie notárskeho spisu a že navrhovateľka nemá právo požiadať notára o zapožičanie notárskeho spisu ak Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky vykonáva štátny dohľad nad činnosťou požiadaného notára na základe podnetu Slovenského pozemkového fondu, ktorý neobsahuje detailnú špecifikáciu previnení, ktorých sa mal požiadaný notár dopustiť. Prísediaci sudca JUDr. Martin Palovčík tak vopred prejavil svoj právny názor na problematiku zapožičiavania notárskych spisov.“.

9. Na základe uvedených dôvodov navrhla rozhodnúť o vylúčení JUDr. Martina Palovčíka z prejednávania a rozhodovania návrhu na uloženie disciplinárneho opatrenia v disciplinárnom konaní sp. zn. 31D/5/2022.

10. K predloženým námietkam zaujatosti sa vyjadril prísediaci sudca (notár) JUDr. Martin Palovčík. K obsahu námietky a jej jednotlivým častiam uviedol: A1/ že s disciplinárne obvineným pôsobí v disciplinárnej komisii Notárskej komory SR („DK NK SR“) od roku 2020; ich stretnutia, rozhovory a akákoľvek spolupráca sa týka výlučne práce v DK NK SR, pričom k osobným stretnutiam dochádza len na pôde NK SR počas dní, na ktoré sú vytýčené pojednávania v disciplinárnych konaniach. S

disciplinárne obvineným sa nezúčastňuje na žiadnych spoločenských akciách, nenavštevujú sa a od roku 2020, predtým ako bol zvolený konferenciou notárov za člena DK NK SR sa s disciplinárne obvineným nepoznal. A2/ K tej časti námietky, kde navrhovateľka uvádza, že „náš vzťah pri prejednávaní disciplinárnych konaní sa javí ako priateľský a nielen rýdzo profesionálny, pričom sa odvoláva na dlhodobú spoluprácu a spoločne strávený čas a z toho vyvodzuje záver o vytvorení pozitívneho alebo negatívneho vzťahu k tejto osobe“ poukázal na skutočnosť, že zdvorilé, slušné a taktne správanie voči všetkým členom notárskej komory vyplýva členom NK SR priamo z etického kódexu notára a on sám to považuje za súčasť stavovskej cti, pričom pri osobe disciplinárne obvineného ide o dlhoročného predsedu disciplinárnej komisie NK SR, ktorý požíva vysoký rešpekt a autoritu, no tieto skutočnosti žiadnym spôsobom nezakladajú objektívne pochybnosti o zaujatosti, resp. „falošnej kolegialite“ k disciplinárne obvinenému. Zároveň poukázal na to, že v DK NK SR rozhodujú disciplinárne senáty, ktorých je členom alebo predsedom výlučne o disciplinárnych previneniach kolegov notárov a zo strany disciplinárne obvinených aspoň za jeho pôsobenia neboli vznášané žiadne námietky zaujatosti voči jednotlivým členom DK NK SR bez ohľadu na rozhodovaciu prax. A3/ K uvádzanému vplyvu disciplinárne obvinenému ako predsedu DK NK SR na pridelovanie vecí jednotlivým senátom a k jeho „miere vyťaženia“ uviedol, že vzhľadom k tomu, že zákonodarcia odobral disciplinárnu právomoc NK SR a všetky nové návrhy súd pridelované disciplinárnym senátom NSS nemá disciplinárne obvinený v súčasnej dobe už žiadny vplyv na pridelovanie nových spisov, resp. menovania ďalších senátov v rámci DK NK SR. A4/ K argumentom navrhovateľky, že spoločná činnosť jeho osoby s disciplinárne obvineným v DK NK SR vytvára priestor pre ich vzájomnú komunikáciu mimo pojednávacej miestnosti a údajnej možnosti a rizika ovplyvňovania jeho osoby ako prísediaceho sudcu ako prísediaci sudca považuje za irelevantný, nakoľko ku vzájomnej komunikácii medzi notármi dochádza na konferenciách, školeniach a samotné spoločné pôsobenie v komisii dané riziko nijako nezvyšuje ani nezvyšuje. A5/ Navrhovateľka uviedla, že DK NK SR má len 5 členov, ktorí vzájomne spolupracujú, komunikujú spolu a vymieňajú si spoločné názory a zjednocujú svoje právne názory a vzťahy sú súkromnejšieho charakteru, pričom podľa navrhovateľky na základe uvedených skutočností mal sám vzniesť námietku zaujatosti a svoje konanie bez ďalšieho hodnotiť ako účelové. K uvedenému dal do pozornosti skutočnosť, že sa s disciplinárne obvineným JUDr. Š.K. L. stretol uplynulé 2 roky asi 15-20 krát, výhradne počas pojednávacích dní a z takého počtu stretnutí, podľa jeho názoru nie je možné vyvodiť legitímne pochybnosti o jeho neustrannosti ako prísediaceho sudcu.

11. K druhej časti vznesenej námietky, ktorá sa týkala vzťahu k predmetu disciplinárneho konania B1/ navrhovateľka uvádza, že medzi členmi DK NK SR nie je zjednotený právny názor na problematiku pri predkladaní spisov dohľadovému orgánu, pričom zároveň uviedla, že senáty ktorých predsedom bol JUDr. Ivan Macák uznávali disciplinárne obvinených za vinných a senáty kde bol predsedom JUDr. Š. L. a JUDr. Martin Palovčík neuznali disciplinárne obvinených za vinných pri posudzovaní obdobných disciplinárnych previnení pri nezapožičaní spisu. Zároveň ako dôkaz predložila rozhodnutia DK NK SR. K uvedenému považoval za potrebné poznamenať, že uvedené tvrdenie považuje za neúplné, nakoľko je toho názoru, že každá prejednávaná vec bola posudzovaná vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu a z jeho strany nebol prezentovaný paušálny názor na predkladanie spisov. Ako dôkaz uviedol konania Dk 9/2019 - nepredloženie spisu, disciplinárne obvinený uznaný za vinného, senát v zložení JUDr. Ivan Macák predseda senátu, JUDr. Martin Palovčík a JUDr. Š. L. členovia senátu, alebo Dk 1/2019 - nepredloženie spisu, disciplinárne obvinený uznaný za vinného, v zložení JUDr. Martin Palovčík - predseda senátu, JUDr. Š. L. a JUDr. Ivan Macák - členovia senátu. B2/ Navrhovateľka v závere svojej námietky uviedla, že sa domnieva, že ako prísediaci sa bude pridrižovať právneho názoru, ktorý si údajne vytvoril pri spolupôsobení s disciplinárne obvineným v DK NK SR a že nebude schopný pri rozhodovaní brať do úvahy argumenty navrhovateľky pod vplyvom akejsi snahy o udržanie si vzťahu s disciplinárne obvineným. K uvedenému sa odvolával na skutočnosti uvedené v bode B1 a zároveň na to, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že za objektívne nemožno považovať to, ako sa neustrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie zaujatým vzťahom k veci pristupuje. Na základe uvedených skutočností ponechal na posúdenie NSS SR, či jeho doterajšia rozhodovacia činnosť a spolupôsobenie s disciplinárne

obvineným JUDr. Š. L. v disciplinárnej komisii NK SR ho diskvalifikuje ako prísediaceho sudcu senátu v predmetnom disciplinárnom konaní.

12. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 24 ods. 2 DSP posúdil námietku zaujatosti vznesenú proti prísediacemu sudcovi súdneho oddelenia 31D v konaní o uloženie disciplinárneho opatrenia vzhľadom JUDr. Martina Palovčika na pomer k veci.

13. Podľa § 4 disciplinárny súdny poriadok ak tento zákon neustanovuje inak a ak to povaha veci nevyklučuje, na disciplinárne konanie sa primerane použijú ustanovenia Trestného poriadku o základných zásadách trestného konania, o spoločnom konaní, o vylúčení súdu a iných osôb, o obhajcoví, o úkonoch trestného konania, o dokazovaní, o rozhodovaní súdu, o hlavnom pojednávaní, o odvolaní, o dohode o uznaní viny a prijatí trestu, o obnove konania a o trovách trestného konania.

14. Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku ktorý sa podľa § 4 disciplinárneho súdneho poriadku použije aj v disciplinárnom konaní z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediálny úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcoví, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

15. Podľa § 24 ods. 2 disciplinárny súdny poriadok o námietke zaujatosti a o oznámení predsedu disciplinárneho senátu, sudcu disciplinárneho senátu alebo prísediaceho o ich zaujatosti rozhodne trojčlenný senát najvyššieho správneho súdu určený náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených ministerstvom spravodlivosti do siedmich dní od predloženia veci.

16. Účelom právnej úpravy ustanovenej v citovanej právnej norme § 24 disciplinárny súdny poriadok je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu, k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, a to buď: 1/ k veci (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je účastníkom alebo vedľajším účastníkom konania, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, ale tiež vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na vec, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť), 2/ k účastníkom konania (o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu charakteru rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu alebo relevantného osobného vzťahu tak pozitívneho alebo negatívneho), 3./ k zástupcom účastníkov konania.

17. Pomer k veci ako okolnosť spochybňujúca nezaujatosť sudcu predpokladá situáciu, keď sudca je právne zainteresovaný na výsledku konania. O pomere k účastníkovi alebo k zástupcovi ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezaujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Zákom predpokladané dôvody podmieňujúce zaujatosť alebo nezaujatosť sudcu na prejednanie a rozhodnutie pridelenej veci musia vyplývať z objektívnych skutočností. Pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci nepostačujú subjektívne pocity, resp. domnienky účastníka konania, z dôvodu ktorých tvrdí, že má pochybnosti o nezaujatosti sudcu na prejednanie a rozhodnutie veci, (ako aj je nepostačujúci subjektívny názor konajúceho sudcu, že sa cíti byť zaujatý na prejednanie a rozhodnutie mu pridelenej veci).

18. Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k predmetu konania alebo jeho vzťah k účastníkom tohto konania alebo k ich zástupcom. Povinnosť preukázať okolnosti odôvodňujúce zaujatosť konajúceho sudcu na prejednaní a rozhodnutí mu pridelenej veci spočíva na tom, kto vzniesol námietku zaujatosti. Na druhej strane k záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k

ich zástupcom, pochybnosti o jeho nezaujatosti, dôvodnosť ktorých musí však vyplývať z objektívne preukázateľných skutočností.

19. Neustrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska neustrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska neustrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska neustrannosti sa neustrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. októbra 1982).

20. Existencia neustrannosti musí teda byť určená podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, t.j. zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (pozri rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 16/00).

21. Neustrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Neustrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako „absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci.“

22. Za objektívne pritom nemožno považovať to, ako sa neustrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci pristupuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine iura et studio“, teda nezávisle a nestranné.

23. Predpokladom skutočného uplatnenia zásady rovnosti účastníkov v konaní a zaistenia záruk správneho a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezaujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom a k ich zástupcom, a ktorý nie je žiadnym spôsobom zainteresovaný na výsledku konania. V súlade s tým sú stanovené ako dôvody vylúčenia sudcu sudcov pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom. Zákon zakladá vylúčenie sudcu existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétne označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatosť pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu.

24. V tejto súvislosti Najvyšší správny súd Slovenskej republiky poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 47/05, v ktorom ústavný súd vyslovil právny záver, že „obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, to znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci“. Ústavný súd Slovenskej republiky neustrannosť sudcu judikoval aj v ďalších rozhodnutiach (pozri bližšie napr. sp. zn. III. ÚS 71/97, I. ÚS 73/97).

25. V danej súvislosti najvyšší správny súd dáva do pozornosti, že sudca je predstaviteľ súdnej moci. Právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranné, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom. Podľa § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. zákon o sudcoch v záujme záruky nezávislosti a neustrannosti výkonu sudcovskej funkcie je sudca povinný dbať svojím správaním na to, aby jeho neustrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. V občianskom živote, pri výkone funkcie sudcu, aj po jeho skončení sa sudca musí zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo ohroziť

dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Z toho vyplýva, že sudca musí byť nielen nestranný, ale sa musí ako nestranný javiť navonok. (§ 2 ods. 1 a 2 zákona o sudcoch).

26. Práve osobitný vzťah sudcu k štátu musí sudcovi umožniť konať a rozhodovať nezávisle a nezaujato vo všetkých veciach, teda aj vo veciach podliehajúcich súdnemu prieskumu. K tomuto postojú čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky výslovne sudcovi priznáva nezávislosť pri výkone jeho funkcie.

27. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranné rozhodovať.

28. Procesne účinnou, t.j. spôsobilou vyvolať konanie, je len taká námietka zaujatosti, ktorá je založená na skutočnostiach týkajúcich sa vzťahu sudcu k prejednávanej veci, teda k veci, z ktorej má byť vylúčený alebo ku konkrétnym osobám, ktoré v nej vystupujú. Procesne úspešnou bude taká námietka potom vtedy, ak sú v nej uvedené skutočnosti, posudzujúc ich subjektívneho i objektívneho hľadiska, preukážu taký pomer sudcu k prejednávanej veci alebo k už uvedeným osobám, ktorý vyvoláva pochybnosti o jeho nezaujatosti. Inak povedané, subjektívny a objektívny test nezaujatosti sudcu sa uplatní (aktivuje) iba pri posudzovaní dôvodov vylúčenia, ktoré sa týkajú prejednávanej veci a v nich vystupujúcich osôb.

29. To znamená, že vzbudiť pochybnosť o nezaujatosti by nemohol pomer prísediaceho sudcu disciplinárneho senátu JUDr. Martina Palovčika k prejednávanej veci alebo k osobe disciplinárne obvineného notára JUDr. Š. L.T., vedeného na najvyššom správnom súde pod sp. zn. 31D/5/2022 v dôsledku jeho pozitívneho alebo negatívneho vzťahu, ktorý by mohol ovplyvniť rozhodnutie vo veci a tým aj zasiahnuť do postavenia a práv disciplinárne obvineného notára. Po preskúmaní námietky voči osobe prísediaceho sudcu JUDr. Martina Palovčika najvyšší správny súd konštatuje, že nie sú naplnené dôvody na jeho vylúčenie.

30. Podľa judikatúry EŠLP k čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa pri skúmaní nestrannosti sudcu vychádza z kombinácie subjektívneho testu, kde sa berú do úvahy osobné presvedčenie a správanie daného sudcu, teda si sudca má osobný predsudok v danej veci a objektívneho testu, kde sa skúma, či súd ako taký poskytuje dostatočné záruky, aby vylúčil oprávnené pochybnosti ohľadom svojej nestrannosti. Pri subjektívnom teste sa predpokladá osobná nestrannosť sudcu, pokiaľ nebol dokázaný opak.

31. Prísediaci sudca JUDr. Martin Palovčík je členom disciplinárnej komisie Notárskej komory Slovenskej republiky, kde spolu s disciplinárne obvineným notárom JUDr. Š. L. a ďalšími tromi notármi spoločne pôsobia v disciplinárnych senátoch disciplinárnej komisie Notárskej komory Slovenskej republiky, a to aj v súčasnosti. Disciplinárna komisia koná a rozhoduje v trojčlennom senáte. Konanie a rozhodovanie disciplinárnej komisie a jej senátov upravuje predpis prijatý Konferenciou notárov - Disciplinárny poriadok. Predsedom disciplinárnej komisie je JUDr. Š. L.. Členmi disciplinárnej komisie sú JUDr. Ivan Macák, Mgr. Peter Mikita, JUDr. Martin Palovčík a JUDr. Mária Zimanová. V námietke zaujatosti navrhovateľka ministerka spravodlivosti poukázala na to, že disciplinárne obvinený a prísediaci sudca JUDr. Martin Palovčík spoločne pôsobia v disciplinárnych senátoch už približne dva roky. Za takéto obdobie spolupôsobenia (nevyhnutne aj spolupráce) si podľa názoru navrhovateľky museli navzájom vbudovať vzťah, ktorý prekračuje hranice objektívnosti a nestrannosti jedného voči druhému.

32. Pri rozhodovaní o námietke zaujatosti v časti A/ vzťah k osobe disciplinárne obvineného najvyšší správny súd vychádzajúc s ustanovenia § 31 ods. 1 Trestného poriadku zisťoval, či sú v osobne prísediaceho sudcu JUDr. Martina Palovčíka poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkolvek pochybnosti jeho nestrannosti. Najvyšší správny súd vyhodnotil námietku zaujatosti navrhovateľky tak, že táto poukazuje na pomer prísediaceho sudcu k disciplinárne obvinenému ako predsedovi disciplinárnej komisie Notárskej komory Slovenskej republiky. Dôvod na vylúčenie prísediaceho sudcu JUDr. Martina Palovčíka nezakladá sama o sebe skutočnosť, že prísediaci sudca asi dva roky pôsobil a aj v súčasnosti pôsobí s disciplinárne obvineným notárom v disciplinárnom senáte Notárskej komory Slovenskej republiky. Za objektívne nemožno považovať to, ako sa nestrannosť prísediaceho sudcu navrhovateľke javí. Pokiaľ pracovný vzťah disciplinárne obvineného a prísediaceho sudcu JUDr. Martina Palovčíka v disciplinárnej komisii Notárskej komory Slovenskej republiky neprekročil rámec rýdzo profesionálny a nenadobudol charakter bližšieho osobného vzťahu, nemohol najvyšší správny súd konštatovať také okolnosti, ktoré by vzbudili opodstatnené pochybnosti nezaujatosti prísediaceho sudcu. Navrhovateľka v návrhu na vylúčenie prísediaceho sudcu neuviedla žiadnu takú skutočnosť, z ktorej by dôvodila, že by vzťah disciplinárne obvineného notára a prísediaceho sudcu prekročil bežný pracovný rámec. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca alebo prísediaci sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je zjavné, že jeho vzťah k veci dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranne. Najvyšší správny súd v námietke navrhovateľky vyjadrenej v bode 10 tohto rozhodnutia nevidel dôvod pre vylúčenie prísediaceho sudcu JUDr. Martina Palovčíka z vykonávania úkonov vo veci sp. zn. 31D/5/2022.

33. Vylúčiť sudcu vrátane prísediaceho sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci možno len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Pri rozhodovaní o námietke navrhovateľky v časti B/ vzťah k predmetu disciplinárneho konania najvyšší správny súd nevyhovел vznesenej námietke zaujatosti. Pokiaľ by najvyšší správny súd pripustil teóriu zdania tak, ako to uvádza navrhovateľka vo svojom návrhu na vylúčenie prísediaceho sudcu, žiadny sudca by nemohol rozhodovať v skutkovo a právne rovnakých veciach. Rovnako Najvyšší správny súd nemohol ako kvalifikovanú námietku akceptovať to, že prísediaci sudca má na predmet konania (odôvodnenie žiadosti o vydanie notárskeho spisu ministerstvu spravodlivosti) už vytvorený právny názor. V prvom rade je tomu tak z dôvodu, že samotný právny názor nemôže byť dôvodom pre vylúčenie prísediaceho sudcu z konania. Naviac, prísediaci sudca uviedol vo vyjadrení k podanej námietke veci, z ktorých vyplýva opačný právny názor, ako je právny názor, ktorý by mal byť dôvodom pre jeho vylúčenie z konania. Vzhľadom na uvedené potom najvyšší správny súd dospel k záveru, že ani námietka navrhovateľky vo vzťahu k predmetu konania nie je takej intenzity, že by to mohlo vyvolať vznik nevyhnutnosti vylúčiť prísediaceho sudcu z tohto konania.

34. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel najvyšší správny súd k záveru, že v danom prípade nie sú splnené zákonom vyžadované predpoklady na vylúčenie prísediaceho sudcu JUDr. Martina Palovčíka z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. 31D/5/2022.

35. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4 v spojení s § 180 Trestného poriadku).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

